ומנן דבעינן זביחה לשמה. לכתחילה דמי ממועלת שפתיך לא מיפרכי [ג] היכי עבודות [ב]: **ממאי דלענין שחיטה קרוי [ג] וזבח [דלמא] היינו שמייהו.** וזבח שלמים ולא נאמר זבח משום שחיטה: **מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם לשם לשם אוכלין בפסח.** שאם שחטו שלא [א] לאוכלין שלא לשמן יכולין לאכול כזית [ד] פסול ופיגולי הן בעלי דכתיב ביה לפי מכלו תאכלו [ה] בכזית ואמר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין [ו] דכתיב תכוסו ותניא (פסחים דף פח.) רבי אומר לשון קורטי הוא זה כאדם האומר לחבירו כוס לי טלה זה וכסי ממרינן בפסחים (דף עח:) למיזל (מחשבה) אוכלין בזריקה יג]: **המקריב.** קבלה הוא דתניא והקריבו זה קבלת הדם: **שכן פסולה בזר.** לאפוקי שחיטה שכשירה בזר דלקמן בפרק שלשי (דף נב.): **שחיטה וקבלה טעונות לפון בפ' לימזו מקומן** (לקמן דף מט.) **יליף להו מקרבי: וישנן בחטאת הפנימיות.** מגזר זריקת [ז] מזבח זריקה זר חייב עליה מיתה מגזר שחיטה כשרה בזר וקבלה והולכה מע"פ שפסולה בזר אין חייב עליה מיתה כדלמתני' לקמן (דף כל.) מרבעה עבודות זר חייב עליהם מיתה זריקה והקטרה ויסוך המים והיין דכתיב גבי וזר הקרב יומת ועבדתם עבודת מתנה ודרשינן עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש למריה עבודה והני כולהו יש למריהם עבודה: **מכולהו.** במה הלך השוה שבהן שהן עבודה ולריכה לשמה תלך מי מצית אמרת הולכה: **הולכה תפשר לנעלה.** שאם לקח שחטו בלא כשרים [ט] במחשבת פיגול (לקמן דף יג.): **והקריבו זו קבלת הדם.** שאחטו את בן הבקר והקריבו בני אהרן את בני אהרן את הדם: **ולמה לי.** ללמד שלריך לקבלו בכלי (לקמן יג.): **זו קבלת הדם.** מע"פ שהוא לשון הולכה מיהו שפיר קבלה שהרי לאחר שחיטתו לריך להוליכו בכלי ולזרוק הדם ואין לך הולכה גדולה מזו ולפי שהוא לשון הולכה הוא יא). **ואפקיה רחמנא בלשון הולכה.** כדלמרן לעיל והקריב הכהן את כל זו הולכת מבריס דכתיב והקריב אותו הכהן את כל הולכת מבריס: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה.** לריך לשמוחו על מנת שיתכפרו בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר דקתני לקמן (דף מו:) לשם שאם דבריס שלא לשם זוכה [יא] זוכה, מגלן דבעינן לשם זוכה: **זבח פוגל שלמיו.** שחתיכותיו ראויות לאכילה [יב]: **כשרה.** ועלו לשם מוכה: **פסולה.** כלומר לא עלו לשם מוכה: **פוגל קרויה שלמים.** כדלמרינן מותר השלמים כמו מחשבת הקטר (ויקרא ז) מותר משה עבדי (מלאכי ג.): **לאן מוכח פוגל קאמרי'.** דרשת דידן ומנא יב] לן מתוכת שלמיו: **חטאת ואשם מנין.** בע"כ [ג] קתני לה גבי האי קרא ובשר זבח תוכת שלמיו ביום ת"ל זבח: **ת"ל.** דלהך דרשת לחוליה אתא לרבות חטאת ואשם שחוכת אילימו ליום ולילה לכמוב לזבח לנסוף לגבי אכילה: **לא חלקת.** דהא כולהו אילרבו לעיל: **שכן פסולו בגופו.** לקמן מפרש לה ואזיל: **וישנו בד' עבודות.** שאם שחט שלא לשמו או קיבל והלך [ב] וזרק שלא לשמו מע"פ שלא חיוב עליה על השחיטה [א] שלא לשמו פסול כדדרשינן להו לעיל אבל שינוי בעלים לא שייך שלא בזריקה דהא דרשינן שחיטה לפסול בשינוי בעלים אינו שלא בקבלה כגון שאחט על מנת לזרוק להתכפר בו אחר אבל שחט שלא לשם בעליו ולא חזר בו מחוכת דשנוי [ב] בעלים לא שייך בקבלה כגון שאחט על מנת לזרוק להתכפר בו וכפרה בזריקה היא והכי אמרי' לקמן בפרקין (דף י.), שאם אחר הרימו שאחט לשם פלוני כשר שאחט על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים מע"כ חיוב [ב]: **וישנו לאחר מיתה.** המפרים קרבנו ומת והיורש מקריבו שייך בו שינוי קדש אבל לא שינוי בעלים שהרי מתו בעליו: **וישנו בזמנו.** אבל שנוי בעלים לא שייך בקרבן אבור שהרי בעליו לא מתו ולא נשתנו: **ומע"ג** [ג] א מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה י ופיי"ג מהל' פסה"מ הלכה ג:

מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. וא"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי בעלים הלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזורק שלא לשם בעליה שפסול שלא לשם אוכלין [ג] וי"ל דשאני למיפרך מה לזביחה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. וא"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי בעלים הלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזורק שלא לשם בעליה שפסול שלא לשם [פסול] לשם אוכלין: **מה לזריקה שכן חייב עליה זר כו'.** וא"ת ולילך קבלה והולכה מחטיה וזריקה וי"ל מה להנך שכן מייבין נמוך כלומקמן בשמעתין: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה.** וזריקה לא תמיל מכולהו שיצאו בחטאות הפנימיות: **בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים בשרה.** תימה דבסוף כל הפסולין (לקמן דף נו.) דרשי' מיניה מנין לרבות שלמי מיר ושלמי פסח ת"ל שלמיו פי' דנאכלין ליום ולילה וי"ל דהתם דריש מדכתיב גבי תודה: **ש"מ תרתי.** וא"ת ומימ כוליה [לכבי] הוא לתמת שתחא זביחה לשם תודה וי"ל דמי לריכא לכתוב לרבות חטאת ואשם מדכתיב ביה [ה] **וישנן בציבור.** משמ"כ בשינוי בעליס שאם שחט לשמו

תורה אור השלם

1. וְאִם זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב אִם זָכָר אִם נְקֵבָה תְּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה: ויקרא ג, א
2. הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: ויקרא ז, לג
3. וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: ויקרא ז, יד
4. וְהַקֹּרֶב וְהַכֹּרְעִים יִרְחֲצוּ בַּמָּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיהוָה: ויקרא א, יג
5. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא א, ה
6. וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר: ויקרא ז, טו

ליקוטים

וישנו לאחר מיתה. ושינוי בעלים אינו לאחר מיתה שמא משום דכתיב לכפר עליו ולא על חבירו ומת לאו בר כפרה גמורה הוא אלא שנתחייב להביאו. (תוס' פסחים פח.).

שיטה מקובצת

בגלון דבעינן זביחה [לשמה]. פירש הקונטרס ואי ממועלת שפתיך תעמוד לן מפרשי דמייתי כלל ב' עבודות של דם. וקשה דהם ועשיה כתיב בהאי קרא דשפיר דמועלת שפתיך, ועשיה משמע בעבודת הדם דלמתני' תלמודא לקמן (פ"ב) גבי יעשה דמיל מיל. ולפי מה דפי' רש"י לקמן (דף ט.) גבי לא ידענא במאי אמר ניחמ, דפי' לא ידענא במאי אמר דמועלת מועלת שפתיך תעמוד ועשיה (פי' אלא יעשה ממועלת שפתיך) ולגמרא לאו בעניין לשמה משמעי קרא, וה"ל למ"ד דלמ' כי שיטה מקובצת דשפיר מועלת שפתיך [תוס' מהר"ם] **מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם** לוכיחה שבן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. עי' בהסמעות בסוף המסכת: **והקריבו** זו קבלת הדם. עי' בהסמעות בסוף המסכת: ה"ג **הולכה היא ואפקיה רחמנא בלשון הולכה** למימרא בו. פי' לשון הולכה היא כמו שמוכיח מקרא דוהקריב הכהן את המזבחה ומפרש הכהן את כל הולכת מבריס, ואפקיה רחמנא בלשון הולכה כיון שהוא לשון הולכה למימרא דלא כלומר למה לי אפקיה רחמנא בלשון הולכה כיון שהוא קבלה למימרא דלא מפקיה כו'. וה"ק להקשות עליה דזריקה משחיטה וקבלה והולכה ולימסוך מזריקה דמלי קרבת שהן טעונה לפון הולכה לית בעי לפון. וי"ל דמ"מ מיהא למיפרך שהן טעונות לפון הסמעיות שהיא מולין הלא הם על המזבח ועד לפרכת (תוס' סוף): **אשכחן שנוי** קודש שנוי בעלים בגלון. עי' בהסמעות בסוף המסכת: **ובשר** זבח תודת שלמיו שתהא זביחה לשם תודה. פפרים לתמים שתהא זביחה לשם שלמיו. פי' לתמיד זבח תודת. ל"ל דבתמיד תודת שלמיו ממש שלמיו של פלוני (כ"ב): **אם** כן למה לי לכתוב קרא תודת שלמיו זבח. ללמד על תמות (ושלמים) [ושאם] שנתלכלך ליום ולילה, ומתקדמים זבח לתודה ס"מ] **ומנן דבעינן זביחה לשמה.** לכתחילה דמי ממועלת שפתיך לא מיפרכי היכי עבודות [ב]: **ממאי דלענין שחיטה קרוי [ג] וזבח [דלמא] היינו שמייהו.** וזבח שלמים ולא נאמר זבח משום שחיטה: **מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם לשם לשם אוכלין בפסח.** שאם שחטו שלא [א] לאוכלין שלא לשמן יכולין לאכול כזית [ד] פסול ופיגולי הן בעלי דכתיב ביה לפי מכלו תאכלו [ה] בכזית ואמר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין [ו] דכתיב תכוסו ותניא (פסחים דף פח.) רבי אומר לשון קורטי הוא זה כאדם האומר לחבירו כוס לי טלה זה וכסי ממרינן בפסחים (דף עח:) למיזל (מחשבה) אוכלין בזריקה יג]: **המקריב.** קבלה הוא דתניא והקריבו זה קבלת הדם: **שכן פסולה בזר.** לאפוקי שחיטה שכשירה בזר דלקמן בפרק שלשי (דף נב.): **שחיטה וקבלה טעונות לפון בפ' לימזו מקומן** (לקמן דף מט.) **יליף להו מקרבי: וישנן בחטאת הפנימיות.** מגזר זריקת [ז] מזבח זריקה זר חייב עליה מיתה מגזר שחיטה כשרה בזר וקבלה והולכה מע"פ שפסולה בזר אין חייב עליה מיתה כדלמתני' לקמן (דף כל.) מרבעה עבודות זר חייב עליהם מיתה זריקה והקטרה ויסוך המים והיין דכתיב גבי וזר הקרב יומת ועבדתם עבודת מתנה ודרשינן עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש למריה עבודה והני כולהו יש למריהם עבודה: **מכולהו.** במה הלך השוה שבהן שהן עבודה ולריכה לשמה תלך מי מצית אמרת הולכה: **הולכה תפשר לנעלה.** שאם לקח שחטו שלא לשמן [ט] במחשבת פיגול (לקמן דף יג.): **והקריבו זו קבלת הדם.** שאחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן את בני אהרן את הדם: **ולמה לי.** ללמד שלריך לקבלו בכלי (לקמן יג.): **זו קבלת הדם.** מע"פ שהוא לשון הולכה מיהו שפיר קבלה שהרי לאחר שחיטתו לריך להוליכו בכלי ולזרוק הדם ואין לך הולכה גדולה מזו ולפי שהוא לשון הולכה הוא יא). **ואפקיה רחמנא בלשון הולכה.** כדלמרן לעיל והקריב הכהן את כל זו הולכת מבריס דכתיב והקריב אותו הכהן את כל הולכת מבריס: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה.** לריך לשמוחו על מנת שיתכפרו בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר דקתני לקמן (דף מו:) לשם שאם דבריס שלא לשם זוכה [יא] זוכה, מגלן דבעינן לשם זוכה: **זבח פוגל שלמיו.** שחתיכותיו ראויות לאכילה [יב]: **כשרה.** ועלו לשם מוכה: **פסולה.** כלומר לא עלו לשם מוכה: **פוגל קרויה שלמים.** כדלמרינן בפסחים כל ד' תעודות [ויקרא ז] מותר משה עבדי (מלאכי ג.): **לאן מוכח פוגל קאמרי'.** דרשת דידן ומנא יב] לן מתוכת שלמיו: **חטאת ואשם מנין.** בע"כ [ג] קתני לה גבי האי קרא ובשר זבח תוכת שלמיו ביום ת"ל זבח: **ת"ל.** דלהך דרשת לחוליה אתא לרבות חטאת ואשם שחוכת אילימו ליום ולילה לכמוב לזבח לנסוף לגבי אכילה: **לא חלקת.** דהא כולהו אילרבו לעיל: **שכן פסולו בגופו.** לקמן מפרש לה ואזיל: **וישנו בד' עבודות.** שאם שחט שלא לשמו או קיבל והלך [ב] וזרק שלא לשמו מע"פ שלא חיוב עליה על השחיטה [א] שלא לשמו פסול כדדרשינן להו לעיל אבל שינוי בעלים לא שייך שלא בזריקה דהא דרשינן שחיטה לפסול בשינוי בעלים אינו שלא בקבלה כגון שאחט על מנת לזרוק להתכפר בו אחר אבל שחט שלא לשם בעליו ולא חזר בו מחוכת דשנוי [ב] בעלים לא שייך בקבלה כגון שאחט על מנת לזרוק להתכפר בו וכפרה בזריקה היא והכי אמרי' לקמן בפרקין (דף י.), שאם אחר הרימו שאחט לשם פלוני כשר שאחט על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים מע"כ חיוב [ב]: **וישנו לאחר מיתה.** המפרים קרבנו ומת והיורש מקריבו שייך בו שינוי קדש אבל לא שינוי בעלים שהרי מתו בעליו: **וישנו בזמנו.** אבל שנוי בעלים לא שייך בקרבן אבור שהרי בעליו לא מתו ולא נשתנו: **ומע"ג** [ג] א מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה י ופיי"ג מהל' פסה"מ הלכה ג:

מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. וא"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי בעלים הלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזורק שלא לשם בעליה שפסול שלא לשם [פסול] לשם אוכלין: **מה לזריקה שכן חייב עליה זר כו'.** וא"ת ולילך קבלה והולכה מחטיה וזריקה וי"ל מה להנך שכן מייבין נמוך כלומקמן בשמעתין: **דהולכה לא תפקה מכלל קבלה.** וזריקה לא תמיל מכולהו שיצאו בחטאות הפנימיות: **בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים בשרה.** תימה דבסוף כל הפסולין (לקמן דף נו.) דרשי' מיניה מנין לרבות שלמי מיר ושלמי פסח ת"ל שלמיו פי' דנאכלין ליום ולילה וי"ל דהתם דריש מדכתיב גבי תודה: **ש"מ תרתי.** וא"ת ומימ כוליה [לכבי] הוא לתמת שתחא זביחה לשם תודה וי"ל דמי לריכא לכתוב לרבות חטאת ואשם מדכתיב ביה [ה] **וישנן בציבור.** משמ"כ בשינוי בעליס שאם שחט שלא לשמו [ב] הרי הוא בעלו ויפי' לשם עובד כוכבים לא מיפסיל בשינוין חבירו דומיא דידיה מחוייב כפרה כמותו. גרו"ך:

ומע"ג

לתודה ס"מ [דבעינן] זבח לשם תודה. ופ"ת ואימא כולה זביחה לשם תודה וא"כ מנלן לרבות חטאת ואשם (בתמלול) [בתמלול] ליום ולילה וי"ל מדכתיבי בהו קבלת גמי חטאת ואשם לתמול ליום ולילה (תוס' סוף): **שבן** פסולה בגופו וישנו בד' עבודות. מש"כ בשינוי בעליס. ופ"ת והלא לקמן מוכח מקרבי' פסול בכל ד' עבודות בשינוי בעליס אי מקבל ע"מ כי היכי דלא לפסול בשינוי בעליס אי מקבל ע"מ לזרוק בשינוי בעליס ותירן קונטרס דשינוי בעליס לא שייך אלא בזריקה וקבלה והולכה לא שייכא בהו משום דלא מלינן למיפרך מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח דשייך בהו שינוי קדש ולא שינוי בעליס גמי. ולפי' הקונטרס דפי' לעיל בפרק שחטו לזרוק אין זו מהמצה דשם בעליס לא שייך בקבלן לא לכתכפר בו וכפרה בזריקה היא (והצמח) ניחא שפיר דלעיל בפרק שלישי מיירי בקדש כי שם עבודות דשייכי בהו שינוי בעליס ובקבלה והולכה לא שייכא בהו משום דלא מלינן למיפרך מה לזביחה שבן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח דשייך בהו שינוי קדש ולא שינוי בעליס גמי. ולפי' הקונטרס דפי' לעיל בפרק שלישי מיירי בקדש כי שם עבודות דשייכי